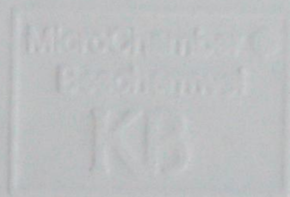

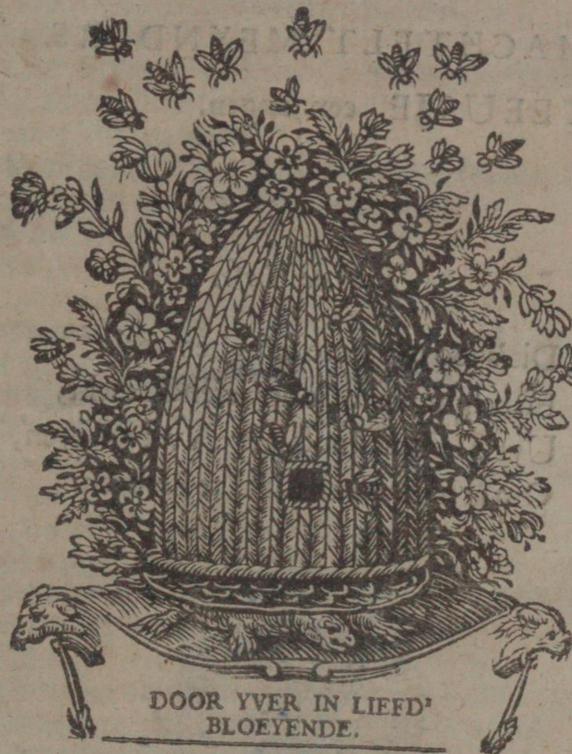

J. S. KLOM,

Malle Jan Tots
BOERTIGE VRYERY.

Gespeelt op d'Amsterdamsche Schouburgh.

Den vijfden Druck.

t'AMSTERDAM,
Voor de *weduwe* van *Dirck Cornelisz. Houthaak*, op de Nieuwe-zijds Kolck in 't Bourgoens Kruys, Anno 1666.

PERSONAGIEN.

MALLE JAN TOT.
DUYF JOOSTEN, ſijn Moer.
HANS, de Kleermaecker.
GRAEUWE GERRITJE.
MACHTELT MEYNDERS.
TEEUSJE, een jongen.

Tot de Leſers.

Dit's ſoo uyt ſoete luſt ghemaeckt,
En belght niet of't onwetend' raeckt,
Uyt's Levens Jonſt laet d'Yver groeyen,
Om al in konſt en Liefd' te Bloeyen.

J. S. Kolm,

Malle Jan Tots

BOERTIGE VRYERY.

Jan Tot, met zijn Moer, en de Snyer, uyt.

Ian Tot. Gort segen ons Best wat hebje al spuls met dit kliet;
Gy selt 'er ferwiel op boorden/ of ick en gaender niet:
Waerom en weet ick de snof niet/ ja altijdt staet ghy soo en femelt/
Daer heb ick mijn tongh gebeten boven an 't verhemelt
Van de mont mitje rasen/ siet dat doet de besuckste sackreerde Hans.
Hans. Wel 't is mijn ebeliens/ mijn goe maet.
Moer. Besiet daer Jutjes Frans/
Olfert/ met Droogе Gijs/ 't sinne kyeren om te raen/
Wel ghy maeckt ien 't hooft wel ballorich.
Ian Tot. Jae mach dat soo bestaen/
Slecht Honskoten inboeren/ niet waer 't het wat te beduyen/
Wilje mijn geen Tebijne mouwen geven?
Hans. 't Sal daer niet by passen.
Ian Tot. Ghy meughtje Peetgen kruyen/
Deuse beseete Snip-luys hier/ kostet jou wel ien duyt?
Moer. Maer wat sinje oock een hoddebeck en kleyn van bestuyt/
Miester Hans raet ons 't beste om 't fatsoen te vermoyen.
Hans. Al ten besten mijn lieve Buur-wijf.
Ian Tot. Ick heb de schijt van dit flickeslopen/
Wilt ghy niet Hans gaet deur/ wy halen licht wel een aer/
't Js jou gierighеyt Best/ sie daer alle guyse gaer.
Moer. Een passement op de broeck kijnt staet bruyn en ondieft/
Ghy sout seggen wel Moertjen/ doe ghy as jou belieft/
Daer gaet niet veur de ouwe slach/ ghy sout mijn laten geworden.
Ian Tot. En selt gien Bruygoms pack wesen?
Moer. Jan ick wod datje mijn niet meer en porden/
Ick sou wel werbel-stеck worden/ en de sinnen op de rul
Licht raken; miester Hans/ siet/ al dusken spul
Hebben wy alle dommelijcke daeg/ ick kan 't niet langer verdragen.
Ian Tot Wel hoe sel 't dan wesen deynck ick/ al 't sotten overgeslagen?
Moer. Gy siet dorp noch stee an/ wel ick weet 'er langer niet of/
Jou salige Vaers goet of renten/ al set ghy 't soo grof/

En is soo bziet niet Jan Olfers.
Ian Tot Wel 't is jou eygen raet
Van de Meyt / dat weetje wel.
Moer. Maer datje mijn recht verstaet/
Tot jou kroon mijn keuningh/ siet dat kander mijn of schien/
Gy behoeftme soo dzeuts niet toe te bauwen/ nou hier laet sien/
Ick binje Meer/ dardalf/ en heb 'er noch bzy mee 't mijn in.
Ian Tot Hoe nae meen jy dat ick een Jan Varkie of een ebbe kijnt bin/
Of malle Paes/ of Oene/ en sturen my slechs voozt op de faggel?
Moer. Ghy bint een Bouwen kranck-hooft jou rechte Jan Saggel/
Een fijne lakense bzoeck / met een bzucx-bombazijn wambus bzuyn en moy van glans.
Hans. 't Staet heel nettekens op zijn bozgers.
Ian Tot Houdt ghyje kinnebackes Hans.
Hans. 'k Hoopt oock te doen Sinjooz Jannes ick hou veel van goet accoozt.
Ian Tot Jae koozt will ick 't hebben/ en dat mit een woozt/
'k Wil oock moye vol-slagen rupme en dief-sacken in de mouwen/
Daer bin ickje te leep op/ om os munt in te houwen/
Daer weten de potje illaes niet achter te raken/ dat is goet.
Hans. Men sal u helpen mijn meester / zijt maer rustigh gemoet/
Nae ick bemerck sel 't wel lucken mit den handel.
Ian Tot Jae Hansje/
Nae ick bemerck mijn duytsert soo is daer een kansje.
Hans. / Wat souw 'er tegen staen een eenige Seun gelt-rijck en moy.
Ian Tot Daer op staet eens een paertje vast Hans/ maeckt slechs goet roy.
Hans. Goet roy/ ho man/ al hadje noch soo veel keurs/
Werck ick rechte-voozt niet vooz de beste van de Beurs/
Die alle daeghs van nieuwe snofjens niet doen als leggen malen/
Jae men weet naeu langer niet te bedencken of t' saem te halen/
Of dat volckje te dienen in al haer viese grillen// doch/
Oieder soo gien kleyn kozreltjen in weten te spillen// noch/
Hier nemen wy een bult wegh/ daer rechten wy de slimme zyen/
Den een sal men vernauwen en d' ander wat wyen/
Ho wy wercken sulcke kuurtjes onder de beste van de stadt.
Ian Tot Ick hooz wel wat 'er of is ghy bint een rechte Snyer inje gat/
Gans hondert Hans ghy weet 't te sonderlingh uyt te leggen.
Moer. Siet dat 'er noch wat an was/ van 't hylick is noch niet te seggen.
Ian Tot Kijck daer Best dan beginje weer Moer.
Moer. Wel ick en noem immers niemant niet.
Ian Tot Jae/ jae/ al veer genoegh/ hou daer dan/ besiet/
Vzijt selfs datje neus waggelt/ 't is 'er nou al mee ommekomen/
Gy meucht 'et half sneen laten leggen/ ick selder te nacht of dzomen
Om 't fatsoen/ meester Hans packt ghyje haspelen weer op/
Op een aer tijdt.
Moer. Jae wel ghy hebt wel een neteloozige kop/

Toest

Toeft meester Hans/ die huys sel wel weer over gaen.
Hans. Daer is wel goet wachten nae maer qualijck te vasten/
Ick heb oock t' huys wat te doen by een winckel met gasten;
Want u lieden Soons resolutie en komt 'er van daegh noch niet uit.
Ian Tot Dat roertje niet Hans/ en stae ghy niet veel en krupt/
Daer sinder meer/ en kenje de Spaensche broecken oock wel maec-
ken?
Hans. Excellent/ ruym genoch/ uyt dardalf elle laecken/
Dan loopt 'er wel een kints lijfjen over deur't ooch van de schaer;
Ghy sint van mijn beste Heerschoppen dat is waer/
Ghy moet niet haest gebaeckert wesen mijn soete Jantje.
Ian Tot Snapt ghy als 't jou gelt kost wat rijdt ons dit Mantjen.
Hans. Altijdt wordt mijn verweeten dat ick een onderbleven boeck-weyde
hoeck bin.
Moer. Ick sal morgen tot uwent komen en sien wat ick noch in de hoeck
vin.
Hans. Dat sal best wesen Duyf Joosten
Jan Tot Neemtme van 't pack dan te degen de maet.
Hans. Dat heb ick hier correct by dese ouwe Canifas.
Jan Tot Ick wil 't op een draet.
Hans. Al wel dan/ maer toe-komende om de brandt wat te koelen/
Uyt Besjes paters-vaetjen/ laet ons een reys wat spoelen
Nae ouwer gewoont/ ghy weet de schaer dan te beter snijt.
Jan Tot Of wy goet bier in hebben of niet.
Moer. Jae Hans/ dat een reys op een aer tijdt/
Wat bin ghy noch de ouwe knecht/ wy sellen 't iens verbeteren.
Hans. Is 't dan kort Duyf-buur soo kan men 't niet veteren.
Jan Tot Jae sitter stracks an te rocken/ en maeckt dat 'et wel sit/
Ghy meught maken datje gort haelt verstaje dit/
Ghy meught oock wel maecken datje in nobis kroegh versoopen
blijft/
Ick wil 't morgen avont of en begint 'et niet.
Hans. Heer hoe staet ghy en kijft/
Soo te vliegen most ick vleugels hebben.
Jan Tot Soo beginje dan te seem'len/
Had ghy 't niet gesneen/ sieje wel dat komt vanje dreem'len/
Nou sel 't niet klaer wesen/ langht hier al de pracherey/
Ick sel 't wel gemaeckt krijgen/ dat 's maer brabbelery/
Mitje hoet'len/ jae jae oock.
Moer. O lieve Hans wat meughje hem toch wijs maecken/
Kenje geen jae en amen seggen.
Jan Tot Langh by gort hier 't laecken/
Van een Snyer gebruyt wesen dat sou my oock lusten.
Hans. Wat moet hy oock gesont 's nachts slapen en 't malle hooft rustē/
Mijn ouwe puur-mal/ wel hoe ghy hebt 'et morgen by tijdts/
Men salder te nacht aen wercken.

Ian Tot. Jae konje maer wat spijts/
't Leste geldt soo 't niet gedaen is daer meughje op passen.
Hans. Slaep gy wel en denckt 'er eens om ick sel 't varcken wel wassen.
Ian Tot. Soo dan 't is met gien seggen te doen ghy weet datet 'er nu by leyt.
Moer. Nou audien Miester/ maeckt 'et te degen vaer. Binnen.
Hans. Wit goet bescheyt/
Men salder nae leesen/ en u doecken nae u aensicht/
Wat een geestigen vryer is dat by de Maen-licht/
Wat geestiger lanst is dat om 't meysjen te belooren/
Doch ick acht datm 'er eer langh wel een acte van sal hooren.
Binnen.

Graeuwe Gerritje uyt.

Ick word upt mijn tureluur mannen/ soo het 'et mijn gebolt
Van onse Jan maet/ dat hy op 't vryen dus wacker wort gesnolt/
Om dat aerdige teuter-quaetjen van minnen aen te spreken/
Ick scheur mijn reusel by nae/ 'k en hoorden in seven weken
Soo vreemden donder-slach niet/ als my nu huyden quam te veur.

Machtelt Meynders staet in haer deur.

En soo ick ginder recht sie soo staetse in de deur;
Wy moeten daer een convertijfjen van hebben dus op staende voe-
ten/
Aerdige/ wel-waerdige/ die wel meriteert om groeten/
Begaefde/ gratieuste/gentielste/hoogh-geachste/
Bescheydelijcke goeden avont Dochtertjen / en haest-gewenschte
nachten
Staen u nu veur de deur/nae dat ick heb gehoort/
Goddinnetjen 't is braef/ jae wilj'er soo mee voort
In alle stilligheydt? 't is best die 't soo kan maken/
't Is altijdt soo gerledt aen geldt-luck niet te raken/
Die waer soet lijdigh soete diertje/ of 't wat dom is/
Men bevindt lijckwel dat stom is maeckt recht dat krom is/
En kan een uyltjen in een Valckjen veranderen.
Macht. Gemeenelijck wat vreemdts doet u soms herwaerts wanderen/
Ghy soete Graeutje/ ho ghy bintme soo een Vos.
Gerrit. Machteltje niet een mijt/ wy loopen soo wat los/
Men hoort al van veer meysje dat de schrale winter kout is/
Die dan een warme stal krijght dat hy recht in sijn gout is/
En jou luck dat voor handen is/ is eerigh en smeerigh/
Van de ouwe Amsterdamsche puyck wat ruygh en veerigh/
Een wereldt van een man/ een dool-hof sonder gratie/
Een groote wye om-slagh gestelt in een korte spatie/
Seer aerdigh beslepen/ begaeft en cortoys/

Abel/

Abel/ aenvalligh/ levendigh en wat mops/
Datmen te vooren kijckt Meysjen / immers wort 'er niemant mee bedroogen.
Macht. Is niet beter by een uyl geseten als een Valck gevlogen?
Dus wilt gy 't toch hebben.
Gerrit. Wel eseyt Meysje/ vry oprechte vleght.
Sulcken roem van een saeck / siet toe dat de uyl jou niet ontvlieght;
't Is Jan Olfersen/ die goet hart/ die sal u 't minne-vier na leggen/
Macht. Onse lieve leckere Jan Totje/ wou dan 't meysje jae zeggen/
Hoe raepje nou stienen Gerrit-buur/ mijn vrient 't is malle kal/
Als 't is en wesen sou soo is 't noch beter quaet als mal/
Die tenige Seun vaer sel wel beter in de windt sien.
Gerrit. Paster wel op Machteltje/ biecht vry/ 't sel t' avont noch geschien/
Setje montjen in de krab vry/ en bedenckt vry woort op woort/
't Is geen gemien goetjen ghy krijght den Ammerael aen boort/
Ien van onse witte-broots katjes.
Macht. Dieje altoos hebt voor 't sotje/
Ick beklaegh hem genoegh.
Gerrit. Dat wort nou jou eygen Jan Totje/
Ick kan 't in u handt sien Meysje en 'k acht het is al klaer.
Macht. Watmen hier al hooren moet/ wech/ wech/ nae een aer.
Gerrit. Jae dat loof ick/ nou niet te veul maer schieter pas over.
Macht. Daer 's mit jou meer geen praten/ 't is hoe langer hoe grover/
't Is jou Gerrit in de mondt geslagen mit al watje doet.
Gerrit. Als liever komt soo schijnt wel dat leyder wijcken moet.
Macht. Ja Gerritje is 'er sulcke mompeling daer's noch niet van gesprokē.
Gerrit. Bieght vry op soetertje/ 't blijft by my onder de roos beloken.
Macht. Even als aen de klock-reep / want ghy quaemt van alle marckten weer.
Gerrit. Wat hebje mijn sonderlingh besint/ hoe vergrootje mijn eer.
Macht. Laet ghyje soo wat wijs maecken jou rechte mal-briefjen.
Gerrit. 't Is hier nou maeckme quaet en queltme met mijn liefjen/
O ghy deur-trocken velletjen/ doch soo veel is 'er van/
De feest is niet mogelijck dat mijn hier ontgaen kan/
Deur groote ouwe kennis van dat aerdige quantjen.
Macht. Als een yeder wel bekent is/ laet sien 't is mijn eygen Jantjen:
Kanmen jou soo wat wijs maecken/ of spelden op de mou?
Jae wel help lacchen met de vryer/ ay lieve uyt de kou/
Als men dit gebeuren siet denckt vry datmen groot wonder sach/
Jy Gerrit sulcken licht-geloof/ soo van een beest een donderslach/
Wel ghy keunt Roosjes backen want jou neersjen stater nae/
Weet ghy anders niet van de schrijvingh/ ick acht ghy rater nae;
Nou Gerrit-buur vaert wel tot op een ander mael/
De ongelegentheydt lijdt nou geen langh verhael.
Gerrit. Meynders kijnt met een kusje/ soo 't jou verweende wil is/
Macht. 't Schijnt dat 'et mit jou altijdt wat kruls of een gril is/

Noutje

Houtje rust/ is dat soenen? houdt op/ soen mit mannieren.

Gerrit. Beschepdelijcke goeden avont. Wy sellen soo wat om swieren/
Om 't verneem-kleet aen te krijgen / want ick heb de snof in de neus/
Ick moet uur en tijdt weten/ de komst en de leus/
En hebben soo wat deuns met de brper van zijn ambacht/
Daer moeter toch altoos ien wesen; nou hier mee goeden nacht.

Binnen.

Jan Tot met sijn Moer uyt.

Ian Tot. Moer/ Moer/ laet onse Giert van te nacht op blijven/
Ick mien 't soo byster langh niet te maken/ wat soumen bedrijven
In 't ierst?

Moer. Ghy rechten houten Dirck/ ick wou ick in je vel stack.

Ian Tot. Jae ghy hebt 'er goet doen mee/ maer hy die de bel track
Most de man te woozt staen.

Moer. Maer hoe souje aers wat sins winnen?

Ian Tot. Maer sy weten datje mop goet hebt/ mienje datse kints binnen/
Ick weeter aers niet te doen as genavent en een praetje.

Moer. Dat moetje doen vaer en tappen uyt het beste vaetjen
Datje keunt.

Ian Tot. Wel hey Moer men laet soo dra gien bier halen.

Moer. Wel hoe ick mien 't soo niet/ maer dat ghy selt lief-talen/
En geven de beste woortjes die ghy jou dagen geleert hebt/
Amenen en al wat billick is/ soo als ghy op mijn begeert hebt/
En groetse van mijnen 't wegen as Moers sin is 't me wel.

Ian Tot. Wel an dat sel ick wel doen sooder gien aer is in stee snel/
Dan sal ick 't laten Besje en koomen dan soo na niet.

Moer. Mit jou is gien lant te bezeylen ghy rechte Jan durf niet/
Wilt ghy hylicken droogert soo weest toch brymoedigh.

Ian Tot. Ja Moer ick hebt van niemant vreemts.

Moer. Dat maecktje onspoedigh/
Sou ick niet durven daer een meysjen en voordeel in gelegen was.

Ian Tot. En offer de Noom dan in alle saken tegen was/
Die weetje wel datme toch nieste wel lijen mach.

Moer. Ja vaer 't meysje mee al mee.

Ian Tot. As 't is datmen wel aers gapen sach.

Moer. Nou wilje gaen gaet heen want de dochter sal sluyten.

Ian Tot. Schienoot dat machse doen soo blijf ick 'er buyten/
Sy weet immers dat ick komen sel.

Moer. Dat 's op alle vrientschap langh en driet begeert.

Ian Tot. Noch mijn docht al in myn hooft dattet soo was gecabeleert.

Moer. Nou sel 't locken deynck ick soo gaet en versoecktet/
Wilje niet blijft t'huys/ siet daer en vloecktet/
Soo heb ick gien verwijt of het daer na ginck al te slecht/

Een

Een bloot hart minde noyt schoone vrou/ wel esept en recht/
Jou koeckeloertis wat binge een droogert sonder belul.

n Tot. Wel wat wilje staen kneuteren.

oer. Maer men sinnen worden werveloos om dit liebe spul/
Sooje gaet tijdt op reys/ de boef-klock sal haest verlaten.

n Tot. Nou dan adieu Moer.

oer. Wel vaer siet toe/ moytjens moetge praten/
Belechtje woortgens wel/ weest vriendelijck en beleeft/
Maeckt dat 'et ierste ankomen soo een weynigh zijn groyt heeft.

n Tot. Laet Giert mit de keers wachten.

oer. Jae wy sellen vaer alle beyen/
Ick moet weten hoeje ghebaren zijt en hoeje selt scheyen/
En in alle saecken soeckt darje dient.

n Tot. Weetse van mijn komst wel Moer?

oer. Ja vaer dat 's genoeg an gebrieft/ hier is staegh ymant op de vloer/
Het is dan een Snyer/ of by u Suster een vryer/
Al die niet en besoeckt wort selden een bedyer/
En ghy bint soo recht uyt/ altemets docht ick wat seghje daer.

n Tot. Om de waerheydt te seggen het valt al wat swaer/
Schienoot Besje; maer datge verstaet de eenige juyste sin/
Sen leven niet by men kaer gheweest/ deynck hoe ick te moe bin/
't Is wat an te gaen.

loer. Al weer een malle praet?

n Tot. Nou dan Moer ick gader nae toe/
Dat kost om 't wats / en 'k selder louter op an stooten. Jan binnen.

oer. Soume niet/ goe mannen/ toe-rusten eenighe blooten
Mit volck en rietschap? gaet heen quel-yser over voet/
't Heylighe kruys naeje/ ja wel 't en is niet soet
Die an sulck volck vast is plomp en d'wars in de waghen/
Ick mach 'er wel een dosijn voor hem hebben laten vraghen/

rrit uyt. En daer by is hy soo nors/ neeteloozigh en bops/
En noch moetmen al zwijgen/ maer ick ben soo wat krops.

errit. Ghenavent Duysje Joosten.

loer. Wel Gerrit dus laet? t' huys te bedt.

errit. Wel wie staet ghy hier te wachten? nae mijn dunckt/ ick wedt
Jou Seun.

oer. Ja had hy jou tongh 't sou beter wat lijcken;
Wel waer komtge van daen?

errit. Maer ick heb 't spul wesen kijcken
Van de Doolingh Ulisses/ de Academi is effen uyt/
Ick en weet soo gien selschap.

oer. Jae watge mijn hier beduyt.

errit. Ick wod soo mitje Seun ien burgh-walletgen om hebben gewandelt/
Is hy lijckwel t' huys? hou Jan/ komt veur den dagh.

oer. Daer wordt nou niet van ghehandelt.

Gerrit. Soo moet jou Dochter an houwen Duyfje / 'k heb nou een praetende blaegh.

Moer. Dat ghebreecktje selden / dat hebje alle daegh/
Nou kom in / maer maeckt 'et kort.

Gerrit. Och ick onnoosel hartjen bin haest uyt mit ien praetjen/
Nou met oorlof / ghenavont Ariaentje / Duyfje wat sinje een Advokaetjen/
Mijn liebe snobbeltjen / blijft niet / sitje dus laet wat en doet/
't Is dan niet te verwonderen / sulcke luy hebben het goet. Binnen.

Jan Tot, uyt.

Hier woont se dunckt me / wel daer 's gien licht in de glasen/
Hoe nae is 't te laet deynck ick ? 'k selder op an blasen/
En deyncken setter de monght nae as ien dieje gendagh bledt/
Het Duifjen en vindt men altijdts soo ghereedt op slagh niet/
Woud' nou vallen / pgort ick bin lustigh op 't soet gheraeckt/
'k Hebb'er een paertjen op inghenomen / daer 's vry wat moet ghemaeckt/
'k Hoorden de Ratel-wacht tien roepen / ick lichten mijn hielen/

Een deel Gauwdieven uyt.

Wat zijn dit veur Muys-koppers ? 't lijcken dronckte Fielen/
Ick wil op een aer tijdt mijn ouwe Mantel nemen voor de grijp/
Hoe raeck an Mannen / sy wacht / de Meyt is hoor ick is rijp/
Datje mijn hart voelde quacken / hoe tril ick of ick bloot stae/
S' is te besuckt uytghestrecken / 't is of ick nae mijn doodt gae/
Guts / de pocken mocht soo drijven / al is 't mijn volle keur/
Een Mensch mach met dreen hier niet staen / d' een gaet wegh en d' aer komt 'er veur/
Daer is weer een Syper / Heer ! was mijn Mantel thuys ; gaet vanme/
Mach een Mensch 's Heeren straten niet gebruycken ! ghy hebt hier al roo kamme/
Laet betien luys-bos / schobbejack / kijck hier / wie doetje wat/
Maeck ghy 't te bont / esels / daer 's noch recht in de Stadt/
Jae komt ghy in de Stadt een reys/
Kom ghy een reys by Besje Floozen deur / hoorden hy dat een reys/
Soo loopt heen guyten / wegh / ick selje wel vijnen/
Hou sick hou / wel holla / men staet hier duysent pijnen.

Machteltjen uyt.

Guts Vrijster daer 's sulcken gewaar voor de deur / al te deeg esept/
Ick bin blijdt dat de deur op is.

Macht. Niemant hetje hier wat in de weegh ghelepdt/
Wat veur sulcken gheklop / de Buuren sellen 't hooren.

Ian Tot. 'k Wensch jouwer liefden beschepelijck goeden avont.

Ghy

Macht. Ghy soud' het ouwe Wijf hier mee verstooren.
Jan Tot. Sou ick seecker Metsjen?
Macht. Twijffelt daer in 't minst niet an.
Jan Tot. 'k Sal morghen wel wat soeter kloppen.
Macht. Hebje al oorlof mijn soete Man?
Ick wilde ghy u maniertjes wat beter en perfeckt steldt.
Jan Tot. Maer sou u lieden niet believen die u onghegeckt queld'/
Een wandelinckjen mee om te gaen/ dat hadden wy voor-genomen/
Ghy wist immers wel dat ick van avont sou komen/
Hem wil ick segghen soo.
Macht. Jae Jan Olfertsen ick weet niet.
Jan Tot. Weet niet / wel was't soo niet gheseldt?
Heer hoe luchtigh woonje hier op de Burghwal.
Macht. Dat heeft sijn bescheit/
Daer moetmen sijn naem halen.
Jan Tot. Jae dan mostje nae 't Haerlemmer Hout/
Daer heb ick een Out-oom/ daer varen wy speulen/ die is stock out/
Daer hangt ons mee 't goed van over 't hooft / oock van blinde Nicht
In de hamer-slagh/ de Stief-dochter van handige Beely/ (Seely/
Ai goude gaenwe een reis om Machteltjen.
Macht. 't Is vry laet/ ick durft wat quaetjes doen.
Jan Tot. Waerom? jeny wat een mooyen nieuwen stoep hebje hier.
Macht. Daer uit moghen de Vryers vermoen
Dat 'et jonck is en groen dat 'er binnen in 't nest is.
Jan Tot. Even-wel is 't koel weer.
Macht. Dat doet dat 'er windt buiten de Vest is/
Daer 't waeit daer schuttet.
Jan Tot. Datje van ien reis waert
Op de Spaensche Zee/ en een poos op de vaert/
Daer waeit 'et noch wel aers.
Macht. 't Is nae reden gelooflijck en wel te dencken.
Jan Tot. Allijck-wel Starre-licht moi weer.
Macht. Daer siet ghy dat u de Goden schencken
Klare Lucht.
Jan Tot. Als 't is Machteltjen / ghy bint by mijn ziel excellent.
Macht. Ick bin Meits genoch/ niet waer Vrijer?
Jan Tot. Asje seecker bent;
Hou daer dan / vrypostigheidt is een dingh dat louter past/
Sie daer/ hebt ghy 't hart/ ick nooje morghen te gast
Op onse Moers warmē Ketel/ en wy sellender wat by in de Pan steken
Uit een duits hart. Macht. Wat ghy kent as een man spreken/
Sulcks is mijn in drie weecken van gheen Vrijer ghepresenteert.
Jan Tot. Al binnen wy wat swart / Dochter/ wy sellen niet bijten.
Macht. Dat was in alle beestigheidt gheleert/
Bijten is Paerde-liefd' / 't was maer een doen die 't dee.

Ian Tot. Ay bynget lustigh / Besje sey al brenghtse mee / brenghtse mee.

Macht. Soo wist jou Moer dan datge hier quaemt?

Ian Tot. Kijck hier Machteltjen / wel dat 's oock een vraegh/
Mit sulck volck komen seecker Moer sou 't wel behaghen.

Macht. Nou / soudt dan eens wandelen zijn? soo langh dat over-geslagen
Ick komje voort weer by / ick tree een weynich of/
Ick sel iens binnen gaen en vraghen om verlof.

Ian Tot. Hey / jou Moer en Besjen hebben t' samen al wat gheraen/
Peuren wy maer an Machteltjen / dat sel wel te doen staen/
Gans lijden voort slechts.

Macht. Jae wel 't is mit jou hiet ebacken/
Nou lievert of een mensch een reys most briefjens placken/
Ick komje stracks weer by.

Ian Tot. Loopt datge swiet / en komt ras weer by den back/
Guts dat 's een levendigh diertjen/ hoe riet wasse strack/
Dat is alsoo ghekabeliert / gets houdert hier 's nou gien dralen/
Had ick nou vast mijn Trou-penningh of tijdt om te halen/
Eele weken dat 's een treck-pleyster / wat ick schrick / wat ick wrijf/
Sulck goertje maeckt een mensch op een aer manier aen 't lijf.

Teeusje uyt. Daer komt een Jongetjen van werck / hoe Teeusgen bin ghy 't?

Teeus. Jae ick Jan-buur.

Ian Tot. Maer hebje niet een kleyn ooghen-blickje wat tijdt?
Ghy soudt eens tot Moers loopen heen en weer als een man.

Teeus. Jae ick moet noch om een bootschap.

Ian Tot. Hey / wat leydt daer an/
Ick selje wat geven / en Best selje oock wat toe-steecken.

Teeus. Maer of de baes mijn slaen wou wilj'er dan veur spreecken?

Ian Tot. Daer 's mijn handt.

Teeus. Want wy moeten noch al de nacht wercken.

Ian Tot. Jae seecker dat komt niet wel.

Teeus. Maer seghtmen een reys wat ick byje Moer doen sel?
Ick most ras loopen.

Ian Tot. 'k Selje dan een stuyver geven/
Optje macht / watje keunt / je most louter an streven/
Guts Teeuwis het komt soo slaechs; secht Moer datse jou dat out stick pot-gelt
Geeft dat in 't troor leyt / seght hy wil dat nou het slot-gelt
Van dese nacht noch klaer maken/hier op de Burgwal sel ikje wachten.

Teeus. 'k Sel loopen of ick een vien om een duyt koft. Teeusje binnen.

Macht. Is mijn woort nou niet te achten?
Niet veer uyt onse wijck te treden / 'k heb gien langh onthiet.

Ian Tot. Neen hier wat langhs / en de dwars-straet deur / ick bin noch niet
Ick verwacht hier noch wat. (riet/

Macht. Doeje / was 't gheluck het mocht te ruymer seghenen/
Gien mantel doet om 't hooft.

Sooje

n Tot. Sooe belieft / as 't is / 't sel denck ick nou niet regenen/
'k Had deuse mantel oock niet garen nat / maer dat is een maentjen/
Dit moetense nou lyen / guts hoe loopense om het baentjen/
Ick hebje.

acht. Veur soo langh / en ghenoeght dan vanje keur.

n Tot. Dit in Machteltjen / soo komen wy weer 't andere straetje deur/
Hier is noch veul volck op / of 'er moeyten of wat te doen quam/
Dan loopen wy op de Wacht an / soo nae den Vygendam/
Soo is een mensch sijn hart gherust.

acht. 't Is best vryer / houdje daer by.

n Tot. Sou 'ck niet / jae moer daer isme wat van gheliert/
Laet ons dit op-slaen. Binnen.

Moer, met Graeuwe Gerritje uyt, en Teeusje komt by haer.

loer. Die porsjes hebje noch toe ghehadt / een weynigh gheciert
Op zijn Weeus / Gerrit-buur / nou vaer geschickt nae Besjes.

errit. Als een gheschoore lijntje / neen wy soecken nou gheen nesjes/
't Is al deeghelijck werck.

eeus. Daer 's Duyf-buur met noch een prater in de deur;
Goeden avont luytjes / maer jou Seun quam my so daet'lijck veur/
En heeft my aengherant om by u ras te loopen/
Versoeckt het Pot-gelt om soo stracks de meyt te koopen/
Van deusen avont klaer / hy bidt ghy 't senden wilt.

loer. Jae wel wat groover sot! de opper-vooght van 't gilt
Van Cierbus gecken-vaer / lacht nu ghy schuym van boeven/
't Is al bescheten werck.

errit. O mijn! ick sou wel hoeven
Een ysere bandt om 't lijf dat de buyck niet stucken barst/
Wat seghje nou van Jan?

loer. 't Is wel dra uyt-ghevarst/
Hy weet 'et soo verweent en soo ondieft te klaren/
Dat in een uur of twee als ghy in al jou Jaren/
Loop Jongen / loop / segh dat hy t' huys komt 't sotte kijnt.

eeus. Wel wie het mit jou kijven wat te doen.

loer. 'k Wil 't hem niet stuuren / die rechte weer-wijnt/
Jae wel lacht schuymer / 't was te deghen wel ghemient.

errit. Geeft 'et Jongetjen vry een schellingh / 't is seker wel verdient/
Dat vrypertje klaert 'et wel.

loer. Jae / jae / heen Jongen / hier mee scheur ick al mijn brieven.

eeus. Wel seecker dat 's moy bestel. Teeusje binnen.

errit. Dat en moet hem niet wel gelieven/

loer. Een arbeyder is loon weert / nou Besje-maet duysent fout danck.
Hier mee is 't veur Jan-alleman ten geggetjen al sen leven lanck.
Binnen.

Teeus. Hey / hey / waer 's Jan nou / goe luytjes weetj'er niet of ?
Hoe sel hem die Trou-penningh bollen / 't is te plomp en te grof;
Sie ick hem ginder niet snobbelen op de leuningh van de Brugh ?
Jae hy sel noch een paer hebben warense maer vlugh;
Ghus komt hy mit de soete-botter / wat sel ick nou mops krijghen ?

Ian Tot. Ho Teeusje! beste maet wat hebje van de vyghen ?

Teeus. Dat 's waer / ick kreegh van je Moer een spijtighe beck/
En se woudtje niet stuuren.

Ian Tot. Houtje mongt toe jou malle geck/
Jou bootschap is niet wel edaen / hou daer is maer een oortjen/
Deuse bengels doen altijdts averechts haer woortjen/
Loop Jonghen / haes op. Teeusje binnen.

Macht. Sy slachten jou / die oock van pas weet watje kalt.

Ian Tot. Wel hoe soo Liefste ?

Macht. Maer dit hylick daer is mit jou al vermalt /
Hier mee laet ons korten / blijf jy in je sotte neuselingh /
Trouwen ghy sint een Liesjen.

Ian Tot. Wel kijck hier / dat 's immers maer beuselingh.
Mien ick 't Machteltjen 'k wil swart of wit worden op deuse stee.

Macht. En ick root en paers van boosheyt / gaet ghy en blijf in vree/
Loopt nae de ruyme Burghwal en spoelt daer u vuyle lippen /
Jou onbeschoften reechel wat laet ghy u ontslippen/
Sulcke greepen te gebruycken by een Dochter van faem en eer /
Loop vierkante Boere-veughel en komt by lijden niet weer /
Dat raedt ickje wel / of 't sel segh ick iens wonder dagen /
Bin jy sulcken ruygen broeder / en mijn so deegelijck voor-gedragen ?
Sulcken Besjes kijnt te wesen schickelijk en gul van aert /
Wegh / wegh / niet een woort meer / bin ick mit puur-mal vergaert ?
Gaet heen / goeden nacht / en loopt veur sint velten.

Ian Tot. Gans lijden wist ick 'er argh mee / o bloemer-elten.

Machr. Ghy soudt u manierlijck houden / en wandelen in liefde voort /
Hier nae niet meer te hooren al isser nu nae gehoort.

Ian Tot. Al lieven Machteltjen!

Macht. Wat lieven ? wegh / en laet mijn vellen/
Ick raedt datje mijn los laet / sel jy mijn 't kloppen verbien ?

Ian Tot. Jae dat is 't oock / deuse nickerse pluimstrijckers / kale neeten /
Lijck-watten sonder munt / die pockighe af-ghereten/
Die staen hier te muys-hoppen 't hooft moet een mensch ontstellen/
Daer houdt ghy 't mee / dat 's oock soo / dat moet ickje toe-tellen/
Die dun in de buil / die assel-hoeck-backertjens al den bruy.

Machr. Wegh / wegh Varcke-vaer / schaemje voor deegelijcke luy/
Staet so langh alsje moe bint / dese murwe kop. Machtelt loopt bin.

Ian Tot. Wel dat 's mop beschelt.

Wel hey/ was 't soo ghesey segh een reis Claddeuntje?
Wel hey/ was 't soo ghesey? doet de deur op ick kleuntje/
Wel wat ghebrui is hier oock/ ick was soo goet als ghy/
Wat gebrommel sel hier wesen? dat 's aers een spijtighe pry/
Wel hoe/ is dat te woordtstaen? ghy sult weten wieje veur hebt/
Ghy hebt van 't puickje van Amsterdam/ al mienje datje dus veel
keur hebt;
Siet dat veur de stien-slijpers/ is 't eers genoch ick vraeghje?
Guts hondert en twintigh Meyt soo komt en verdaeghje;
Sonder adieu/ sonder bonjoers/ sonder nacht-soen/ sonder de rest/
Ick had 't aers mienen te klaren/ dat doet onse verbrande West/
Ick treck al de nacht op/ laet sien/ en dus siet ick voertje
Met 'et soetste praetje.

Graeuwe Gerritje, uyt.

rrit. Wel hoe/ isser questy vrient?
Tot. Jae/ wie roertje?
Ghy bint al ien volck/ nacht-loopers/ snuybers by de wegh.
Wel ghedenckt 'et Machtelt/ 't is wel.
rrit. Wel dat 's een gratieus ghesegh/
De Meyt heeft ongheliick vrient.
Tot. Jae ongheliick hetse/
Hebje 't hart geeftje bloot/ Jannemans-macht besetse/
Ghy selt 'er noch af hebben soo vast as een muur. Binnen.
rrit. Gut dat 's verpeutert werck/ hoe staet dat backes suur/
Dit 's hiel nou uyt 'et lijck/ hier 's meer gien samen knoopen/
Hier mee is 't al verbrot en 't malle hooft an 't loopen/
Hier meeis 't hylick uyt/ en 't Meysje wilder niet an/
Morghen soo ick 't leef moet ick hier de stoory van;
Siet toe aerdighe Princesjes/ alsje dusken puick iens komt veur/
Slaet soo lichtelijck niet of de gelt-hebbende vreur:
Wacht jou Machtelt Meynders/ lust jou dus 't alliene slapen?
Malle Jan Tot is uit en sel hoeden vol stienen rapen/
Soo een Vryer te verstooren en te helpen op de loop/
't Is lijckewel noch beter als een eeuwighe qua koop:
Hier mee Toe-hoorders/ neemt voor lief ons soet vertooghen/
En lacht eens om Jan Tot in al zijn hoop bedrooghen.

E Y N D E.

ALs 't is en immers wesen sal,
Soo is 't noch beter quaet als mal;
Maer alle beyd' in koop te treffen,
Al was den handel noch soo goet,
Daer wort niet als mal uyt-gebroeyt,
En 't leventjen loopt niet soo effen,
Hoe keurlijck datmen 't wil verheffen.

Het oogh-val, en de sinnens lust,
Geniet meer lucks en levens rust.

J. S. KOLM.

Bemindt de Waerheydt.

